PROPLACHTILI A PROPÁDLOVALI DUNAJ AŽ K MOŘI

Nejsem kutil, ale mám zvláštní potřebu jednou za čas postavit něco, na čem mi bude záviset život. Proto jsem postavil tuto plachetnicokánoi. Ta první, kterou jsem postavil, se potopila, protože byla příliš nízká. Z čehož jsem došel k závěru, že jsem lepší dobrodruh než stavitel lodí, a proto jsem si předsevzal, že už žádnou loď stavět nebudu. Jenže… pak jsem se se svou přítelkyní Káťou rozhodl plout po Dunaji a začal jsem stavět novou, mnohem lepší plachetnicokánoi z borovicovo-gabonové překližky.

AUTOR **JURIJ ORLOV**

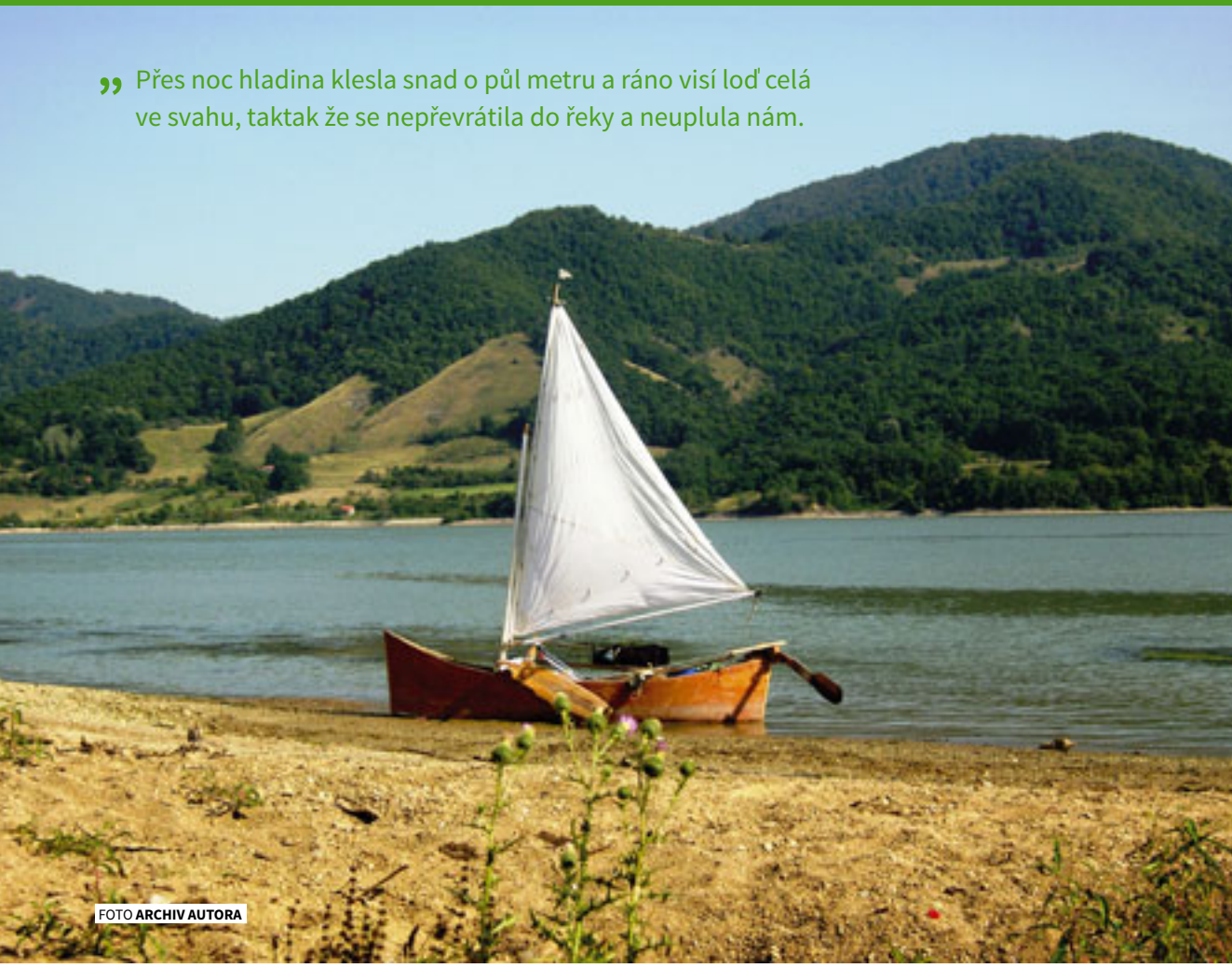

„ Přes noc hladina klesla snad o půl metru a ráno visí loď celá ve svahu, taktak že se nepřevrátila do řeky a neuplula nám.

FOTO **ARCHIV AUTORA**

NEKONEČNÁ MORAVA

Vyplouváme z Dubu nad Moravou a vychutnáváme si dvacet kilometrů dynamické řeky bez splavů, v nádherné přírodě a s čistou radostí, že naše dílo pluje. Romantické okamžiky jako z dobrodružných knih.

Devětkrát musíme loď přenášet přes jezy, což je skutečná zkouška našeho vztahu. Rozebrat plachetnicokánoi, přenést přes často náročný terén a zase složit je práce na tři hodiny. Navíc ani vítr není na naší straně. Občas vane slabý proměnlivý protivítr, který je jako jediný úplně k ničemu a jen nás brzdí.

A není to jediné překvapení, které na nás ten den čeká. Už u jezu nám místní říkali, ať si dáme pozor na trčící železné tyče roxory schované ve vodě pod mostem, ale už asi padesát metrů před ním narážíme na dřevěný kůl. Doslova najedeme dnem na jeho špičku. Rychle skáčeme do vody, abychom loď odlehčili, uvolnili a dotlačili na břeh. Všichni jsme přežili. Pod mostem jsou opravdu v řece poházené velké kusy betonu, z některých trčí železné výztuže, tak loď s pomocí místních chlapíků raději rozebereme a přeneseme za inkriminovanou část.

> „Vítr na Gabčíkově zvedá přes půl metru vysoké vlny a my v nich křižujeme od břehu ke břehu.

Přesto se jej pokoušíme využít a stáváme se tak asi jedinými lidmi na světě, kteří křižovali proti větru na deset metrů široké Moravě.

Na plavbu Baťovým kanálem a meandry přírodní památky Osypané břehy se k nám přidává i má skvělá sestra zvaná Guli. Má tu čest jachtit s námi poprvé v historii našich plaveb na silnější zadní vítr, který bohužel vydrží jen pár minut. Jediný příznivý vítr za dva týdny na Moravě. Meandry jsou krásné, jen vzácní ptáci, které jsme viděli na Moravě téměř všude, tady nějak chybí – asi proto jsou tak vzácní.

U Hodonína přetahujeme velký jez s elektrárnou a o pár stovek metrů níže loď povytáhneme na břeh a utábořím se. K našemu velkému překvapení klesla přes noc hladina snad o půl metru a ráno visí loď celá ve svahu, taktak že se nepřevrátila do řeky a neuplula nám. Od té doby ji pořádně přivazujeme.

DIVOKÝ DUNAJ

První a pořádný adrenalinový zážitek na nás čeká na soutoku Moravy a Dunaje. Morava je pomalá, ale Dunaj nad Bratislavou může mít rychlost i 10 km/h, takže zde vznikají silné víry. Hezky s námi mávají a tlačí nás na břeh. Modlím se, aby nepovolil náš vachrlatý plovák, provizorně přivázaný tkaničkami od bot a provázky na stahování palet – ty nakonec vydržely všechno, zatímco tkaničky se ukázaly být dobré tak akorát na boty. Velké lodě a vítr tvoří velké vlny a víry, po pár kilometrech taktak prokličkujeme mezi nákladními kolosy a plovoucími hotely. Zvládli jsme to, ale Dunaj nás pořádně vyděsil. Při další zastávce raději stahuji plovák naší lodi ráčnami a klacky k duralovým tyčím, což výrazně vylepší jeho spolehlivost a vydrží až do moře.

Šok v nás zanechá i vodní dílo Gabčíkovo. Vítr zvedá přes půl metru vysoké vlny (na Gabčíkovu jsou

FOTO **ARCHIV AUTORA**

někdy i dvoumetrové) a my v nich křižujeme od břehu ke břehu. Rychlokurz jachtingu. Zatímco Káťa sedí v přídi a vychutnává si divokou jízdu, já se modlím, ať se nerozsype celá loď, zejména kormidlo a plachtoví. Loď to zvládla, a dokonce byla i ovladatelná, jen jsem při obratu musel vždy několikrát zapádlovat, abych ji otočil. Tuto mouchu jsme nikdy nevychytali.

ILEGÁLNĚ V SRBSKU

Budapešť jen profrčíme, podél betonových břehů není kde zastavit a naše loď je tu zvláště zranitelná. O sto kilometrů dále na nás čeká zajímavý vstup do Srbska.

Vejdeme do celnice – staré komunistické budovy, ve které se cítíme, jako bychom se vrátili v čase o 50 let. Paní úřednice po nás chce 150 euro. „Nemáme," říkám. Vedou nás do další kanceláře za přátelštějšími úředníky. „Je to stupidní zákon a já se za něj stydím, ale musíme jej vyžadovat. Pokud peníze nemáte, tak je ještě druhá možnost…" radí nám úředník a vysvětluje, kudy můžeme plout a kde máme přetáhnout loď přes nějaký most, „a potom platit nemusíte. Tak to před vámi udělalo hodně kajakářů. Pokud vás nezastaví policie, tak jste v pohodě." ▶

FOTO ARCHIV AUTORA

Tak nic neplatíme a prostě plujeme. Žádná hlídka nás za celé Srbsko nekontroluje. Potkáváme tu jen skvělé a přátelské lidi. Jednou k nám připlují rybáři doprostřed řeky a jsou z naší lodi tak nadšení, že nám začnou dovnitř házet rajčata a salám. Ze zdvořilosti odmítám aspoň chleba, tak jej zahodí do řeky.

PRVNÍ NOČNÍ PLAVBA

Vítr celý první měsíc skoro nefouká, a když už, tak jen slabý protivítr, a to nás potom předjíždějí i racci sedící na plovoucích kusech dřeva. Jejich smích si bereme osobně. Necháváme se unášet proudem a máme hodně času na čtení. Káťa dočte životopis Nikoly Tesly a společně si naplánujeme víkendovou návštěvu jeho muzea v Bělehradě. Jsme u Nového Sadu, je čtvrtek a před námi 80 kilometrů řeky. Rozhodneme se, že se hecnem a do hlavního města Srbska doplujeme v noci.

Nejhorší je dostat se z Nového Sadu. Málem vrážíme do nákladní lodi. Bílé světlo, kterým mívají velké lodě osvětlenou příď, se ztratilo v záplavě světel z břehů, takže loď nešla vůbec vidět, a kdyby na nás netroubila, rozhodně se s ní střetneme. Pod jedním z mostů v průmyslové části pod městem vplujeme do peřejí, které samozřejmě také nevidíme a v hluku z města ani neslyšíme. Divím se, že potom všem Káťa zbytek noci prospí ve svém „pokojíčku“ na přídi. Já se od té chvíle snažím držet v plavební dráze, která je označená blikajícími bójkami, a přitom nevrazit do těch neosvětlených. Zbytek noční plavby už proběhl hladce. Nicméně proud je pomalý a nám je brzo jasné, že to do Bělehradu včas nestihneme.

POLICEJNÍ ŘEKA A IRON GATE

Pořádný zadní vítr chytáme až těsně před vstupem do Rumunska. Poté, co jsme bez problémů a bez papírů propluli Srbskem, celnici v Rumunsku moc neřešíme. Ale jen co jsme zastavili na rumunském břehu, abychom loď malinko vyspravili, přichází k nám policie. Nakonec od nich dostaneme papír, ten se nám ještě několikrát velmi hodí.

Za celou dobu nás rumunská vodní policie kontroluje dohromady desetkrát. „Oni si myslí, že všichni chtějí utéct do Rumunska,“ říká nám jeden hodný týpek z Banátu, co nás zavezl do obchodu a nechal u sebe přespat. Jejich aktivita je neuvěřitelná. Kontrolovali nás, i když jsme stáli u břehu několik kilometrů od nejbližší vesnice. Pan policista za námi došel pěšky. Jindy šla hlídka okolo v jedenáct v noci a prověřovali nás ve stanu dvacet minut. Já jsem spal, obdivuji Kátinu trpělivost.

> „ Od Karpat je příroda okolo Dunaje až do moře dynamická a pro nás exotická – veletok protéká mezi skalami, občas zahlédneme i rozlehlé louky.

S větrem v zádech prosvištíme místem, ve kterém je Dunaj široký sedm kilometrů a za kterým se zužuje jen na několik stovek metrů do soutěsky Iron Gate. Dnes je již veletok zkrocený přehradou, přesto jsme měli z vírů a proudů respekt.

Za soutěskou se Káti rozjel zánět močového měchýře a je to s ní nahnuté. Potřebuje nemocnici. Domlouváme se s místními, kteří nás nakonec hodí do přístavního městečka Orşova. Pan doktor Voňavka

mluví česky a Káti poskytne na naše poměry nadstandardní ošetření. Nechce ani peníze, ani kartičku pojišťovny, a ještě nám zdarma zajistí ubytování a zaplatí taxi až k hotelu. Tímto mu velmi děkujeme.

K přehradě Iron Gate II nás vítr, když jej zrovna nejvíc potřebujeme, nechává tvrdě dopádlovat. Od té doby ale jedeme jako o závod. Často fouká příznivý vítr a několikrát dáme i více než sto kilometrů za den. S lodí jsme se úplně sžili.

NONSTOP NA LODI

K moři je to ještě kus cesty, končíme s komfortem, jakým je zastavování na velkou potřebu, a na lodi už děláme opravdu všechno. Bydlení na 1,2 metru čtverečním, což je plocha dvou kajut a dvou prken, má něco do sebe. Všechno je při ruce. Chci kartáček – stačí natáhnout ruku doleva. Chci chleba – mám jej pod sebou. Chci si odskočit – stačí se postavit, přikrčit nebo posadit. Obytnou plochu nakonec zvětšujeme přemístěním věcí do přední kajuty, díky tomu se v prostřední kajutě můžeme oba téměř natáhnout. Ve dvou je v ní však takové vedro, že já raději spím na prknech. Tato dispozice má nevýhodu při silném předním nebo bočním větru, kdy loď není ideálně vyvážená. To potom Káťa musí sedět na duralové tyčce, prakticky ve vzduchu, a vyvažovat nás. Často tak prosedí celé hodiny, mokrá od stříkající vody, zatímco já jsem v transu z nádherného, divokého jachtingu.

NOČNÍ PLAVBY A NA ZÁVĚR MOŘE

Od Karpat je příroda okolo Dunaje až do moře dynamická a pro nás exotická – veletok protéká mezi skalami, občas zahlédneme i rozlehlé louky. Za krásným městečkem Silistra se loučíme s přátelským Bulharskem, jehož hranici jsme nějakou dobu sledovali, a za tmy zamíříme do levého ramene. Netušíme, že vplouváme do průmyslové oblasti a že nás čeká dobrodružný noční slalom. Vyhýbáme se spoustě zakotvených vagonů, které ve tmě zahlédneme jen na vzdálenost menší než deset metrů. Vypadají jako temné přízraky a spíše než vidět je slyšet jejich typické šplouchání. Do toho na řece každou chvíli propluje nákladní loď. „To je naposledy, co jsme pluli v noci!“ tvrdím Káti. Samozřejmě lžu.

Plujeme od rána do večera, někdy i v noci a spíme vždy s výhledem na loď a řeku, což nám způsobuje slušné halucinace. Často se ve stanu budím a fyzicky cítím, že plujeme, posadím se a volám třeba: „Vrazíme do křoví, pozor!“ Dokonce i při cestě domů jsem se v autobuse probudil a varoval Káťu: „Plujeme hrozně rychle!“

Pár set metrů před mořem nás rumunská policie z bezpečnostních důvodů – kvůli velkým vlnám – odtahuje tři kilometry zpátky do poslední vesnice Sfantu Gheorge. My se ale stejně na vlastní nebezpečí vracíme. Z moře máme respekt a navíc přestává foukat, tak doplouváme jen na pláž na levém břehu Dunaje, sto metrů od skutečného moře, a jdeme ochutnat, jestli je slané.

2 500 kilometrů, 10 týdnů a 8 zemí je za námi. Kánoi necháváme na pláži, plachty vezeme domů a duralové trubky jsme zahrabali na GPS souřadnicích: 44.890068, 29.620471 – tímto je darujeme komukoli.

▼ INZERCE